

**Аналіз регуляторного впливу
проекту постанови Правління Національного банку України “Про
затвердження Положення про особливості діяльності
об’єднаних кредитних спілок”**

I. Визначення проблеми, яку передбачається розв’язати шляхом державного регулювання

Національний банк України (далі – Національний банк) відповідно до пункту 81 статті 7 розділу I Закону України “Про Національний банк України” наділений повноваженнями здійснювати державне регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі на ринках небанківських фінансових послуг у межах, визначених Законом України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” та іншими законами України.

Закон України від 14 липня 2023 року № 3254-IX “Про кредитні спілки” (далі – Закон про кредитні спілки), що набрав чинності 03 вересня 2023 року, зокрема, встановлює, що об’єднана кредитна спілка – це кредитна спілка, заснована іншими кредитними спілками (далі – члени об’єднаної кредитної спілки) на кооперативних засадах з метою сприяння фінансовій стійкості таких кредитних спілок, здійснення діяльності відповідно до статті 4 Закону про кредитні спілки, а також іншої діяльності, передбаченої розділом X Закону про кредитні спілки.

Відповідно до Закону про кредитні спілки об’єднана кредитна спілка має право:

1) забезпечувати роботу системи з підтримки ліквідності членів об’єднаної кредитної спілки з урахуванням вимог, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку;

2) створити фонд стабілізації та здійснювати підтримку фінансової стійкості членів об’єднаної кредитної спілки з урахуванням вимог, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку;

3) встановлювати додаткові вимоги до своїх членів, у тому числі щодо їх організаційної структури, корпоративного управління, достатності капіталу, подання фінансової звітності, з урахуванням вимог та обмежень, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку.

Проектом постанови Правління Національного банку України “Про затвердження Положення про особливості діяльності об’єднаних кредитних спілок” (далі – проект постанови) пропонується встановити вимоги до створення та функціонування системи підтримки ліквідності, фонду стабілізації об’єднаної кредитної спілки, здійснення контролю за діяльністю членів об’єднаної кредитної спілки та звітування за результатами такого контролю.

Таких пропозицій немає в чинних нормативно-правових актах. Проблема того, що подібних норм немає в чинних нормативно-правових актах, не може вирішуватися за допомогою ринкових механізмів, оскільки вони стосуються

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

V/33-0008/136285

від 16.11.2023 21:17

реалізації повноважень Національного банку, визначених Законом про кредитні спілки.

Отже, є потреба у врегулюванні зазначених вище питань та затвердженні відповідного нормативно-правового акта Національного банку.

II. Визначення цілей державного регулювання

Цілями державного регулювання, що безпосередньо пов'язані з розв'язанням зазначених проблем, є реалізація повноважень Національного банку, визначених Законом про кредитні спілки, а саме: врегулювання особливостей діяльності об'єднаних кредитних спілок та здійснення контролю за додержанням кредитними спілками, які є членами об'єднаної кредитної спілки, законодавства, що регулює діяльність кредитних спілок, з урахуванням статті 64 Закону про кредитні спілки, що сприятиме розвитку системи підтримки ліквідності для кредитних спілок, що мають право залучати депозити від своїх членів, на базі об'єднаних кредитних спілок.

III. Визначення та оцінка всіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей, наведення аргументів щодо переваг обраного способу

Альтернативним способом досягнення зазначених цілей може бути залишення наявного стану законодавства, що регулює питання діяльності об'єднаних кредитних спілок.

Однак у такому разі недосконалість законодавства в цій сфері може призвести до некоректної роботи стабілізаційного фонду та системи підтримки ліквідності членів об'єднаних кредитних спілок, нецільового використання коштів членів об'єднаних кредитних спілок, збільшення ризику настання неплатоспроможності членів об'єднаних кредитних спілок. Відповідні наслідки передбачатимуть втрату кредиторами та вкладниками кредитних спілок своїх коштів.

Іншим способом досягнення встановлених цілей є прийняття запропонованого проекту постанови, перевагами якого є якнайшвидше врегулювання норм, які встановлюють порядок створення та функціонування стабілізаційного фонду та системи підтримки ліквідності членів об'єднаних кредитних спілок, порядок реагування об'єднаними кредитними спілками на суттєві порушення, вчинені членами об'єднаної кредитної спілки, що матиме позитивний вплив на стабільність системи кредитних спілок. Недоліками такого способу є можлива потреба в додаткових витратах об'єднаних кредитних спілок, пов'язаних із приведенням своєї діяльності у відповідність до вимог проекту постанови.

Тому Національний банк з урахуванням положень Закону про кредитні спілки обрав варіант прийняття запропонованого проекту регуляторного акта як найкращий спосіб досягнення зазначених цілей з наданням перехідного періоду, визначеного Законом про кредитні спілки, для приведення об'єднаними

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

V/33-0008/136285

від 16.11.2023 21:17

кредитними спілками своєї діяльності у відповідність до вимог регуляторного акта.

IV. Опис механізму, який пропонується застосувати для розв'язання проблеми, і відповідні заходи

Проектом постанови встановлюються вимоги в межах реалізації наданих Національним банком повноважень, визначених статтями 61, 63, 64 Закону про кредитні спілки, уключаючи щодо:

забезпечення роботи системи з підтримки ліквідності членів об'єднаної кредитної спілки;

створення фонду стабілізації та здійснення підтримки фінансової стійкості членів об'єднаної кредитної спілки;

обмеження до розміщення коштів із фонду стабілізації об'єднаної кредитної спілки;

порядку та форми звітування об'єднаною кредитною спілкою до Національного банку щодо виявлених суттєвих порушень у діяльності членів об'єднаної кредитної спілки.

V. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта

Вимоги регуляторного акта обов'язкові для виконання усіма об'єднаними кредитними спілками. Ризик як негативного, так і позитивного впливу зовнішніх чинників на дію цього регуляторного акта потенційно зумовлюється насамперед змінами в законодавчих актах України, що може призвести до потреби внесення змін до цього регуляторного акта.

Упровадження вимог такого регуляторного акта не потребує додаткових витрат Національного банку, оскільки здійснюється в межах його повноважень.

Для об'єднаних кредитних спілок у зв'язку з потребою приведення своєї діяльності у відповідність до вимог регуляторного акта можливі додаткові витрати для забезпечення його виконання, для чого надається перехідний період, визначений Законом про кредитні спілки.

Здійснення державного контролю та нагляду за додержанням вимог акта відбуватиметься в межах здійснення Національним банком наглядової діяльності на ринку кредитних спілок.

VI. Визначення очікуваних результатів прийняття акта

Основними позитивними наслідками прийняття проекту постанови є:

1) встановлення вимог для забезпечення роботи створеної об'єднаною кредитною спілкою системи підтримки ліквідності членів об'єднаної кредитної спілки;

2) створення фонду стабілізації та здійснення підтримки фінансової стійкості членів об'єднаної кредитної спілки за рахунок коштів з фонду стабілізації;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/136285

від 16.11.2023 21:17

3) визначення порядку та форми звітування об'єднаною кредитною спілкою до Національного банку щодо виявлених суттєвих порушень у діяльності членів об'єднаної кредитної спілки.

Негативним наслідком може бути те, що, урахувавши підвищені вимоги до роботи системи підтримки ліквідності членів об'єднаної кредитної спілки та фонду стабілізації, що пропонується встановити проектом постанови, об'єднані кредитні спілки можуть прийняти рішення не впроваджувати систему підтримки ліквідності членів об'єднаної кредитної спілки та не створювати відповідні фонди.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії акта

Положення акта набиратимуть чинності з 01 січня 2024 року (із дня введення в дію Закону про кредитні спілки).

Строк дії акта не обмежений у часі.

VIII. Визначення показників результативності акта

Показниками результативності регуляторного акта є:

1) кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта.

Регуляторний акт поширюватиметься на об'єднані кредитні спілки, загальна кількість яких станом на 01 жовтня 2023 року становить дві об'єднані кредитні спілки;

2) розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

У зв'язку з установленням вимог до об'єднаних кредитних спілок відповідно до вимог регуляторного акта об'єднаним кредитним спілкам надається перехідний період для приведення своєї діяльності у відповідність до вимог регуляторного акта.

Витрати коштів та часу фізичних осіб, пов'язані з виконанням вимог акта, не передбачаються;

3) кількість членів об'єднаної кредитної спілки, у яких виявлено суттєві порушення в діяльності, про що повідомлено Національний банк.

Висновок щодо цього показника можна буде зробити за результатами застосування норм регуляторного акта на практиці;

4) розмір фонду стабілізації, сформований об'єднаною кредитною спілкою, та кількість кредитних спілок, які отримали кошти з фонду стабілізації для підтримання платоспроможності.

Висновок щодо цього показника можна буде зробити за результатами застосування норм регуляторного акта на практиці;

5) розмір фонду ліквідності, сформований об'єднаною кредитною спілкою, та кількість кредитних спілок, які отримали кошти з фонду ліквідності для підтримання своєї ліквідності.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/136285

від 16.11.2023 21:17

Висновок щодо цього показника можна буде зробити за результатами застосування норм регуляторного акта на практиці.

ІХ. Визначення заходів, з допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності акта

Відповідно до статей 3, 10 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” Національний банк проводить базові, повторні та періодичні відстеження результативності власних регуляторних актів з урахуванням Методики відстеження результативності регуляторного акта Національного банку, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 14 квітня 2004 року № 471.

Відстеження результативності регуляторного акта проводитиметься з використанням статистичних даних. Цільові групи осіб для опитування чи наукові установи не залучатимуться для проведення відстеження результативності цього регуляторного акта.

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься протягом року з дня набрання чинності цим актом відповідно до частини п’ятої статті 10 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”, оскільки для відстеження результативності використовуватимуться статистичні дані, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження проводитиметься не пізніше двох років із дня набрання чинності регуляторним актом.

Періодичне відстеження результативності – один раз на кожні три роки з дня закінчення заходів із повторного відстеження результативності цього регуляторного акта.

Для відстеження результативності цього регуляторного акта Національний банк використовуватиме дані, отримані за результатами діяльності об’єднаної кредитної спілки.

Інформування суб’єктів господарювання щодо основних положень цього регуляторного акта здійснюватиметься шляхом його оприлюднення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

Голова Національного банку України

Андрій ПИШНИЙ

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/136285

від 16.11.2023 21:17